

מסכת ערכין

פרק ג

א. יש בערכין להקל ולהחמיר, בשדה אחזה להקל ולהחמיר, בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר, באונס ובמפתה ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר. יש בערכין להקל ולהחמיר. כיצד. אחד שהעריך את הנאה שבשור ואת הפעור שבשוראל, נותן חמשים סלע. ואם אמר הרי דמיו עלי, נותן את שויו:

ב. בשדה אחזה להקל ולהחמיר. כיצד. אחד המקדיש בחולת המחוז ואחד המקדיש בפרדסות סבסטי, נותן בגרע חמר שערים חמשים שקל פסר. ובשדה מקנה, נותן את שויו. רבי אליעזר אומר, אחד שדה אחזה ואחד שדה מקנה. מה בין שדה אחזה לשדה מקנה. אלא שבשדה אחזה נותן חמש, ובשדה מקנה אינו נותן חמש:

ג. בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר. כיצד. אחד שהמית את הנאה שבבעבדים ואת הפעור שבבעבדים, נותן שלשים

סֵלַע. הַמִּית בֶּן חֹרִין, נוֹתֵן אֶת שְׁוִיו. חָבַל בָּזָה וּבָזָה, מְשַׁלֵּם נֶזֶק
שָׁלֵם:

ד. בְּאוֹנִס וּבִמְפֹתָה לְהִקָּל וּלְהִחְמִיר. כִּי־צַד. אֶחָד שְׁאֹנֵס וּפֹתָה אֶת
הַגְּדוּלָּה שְׁבִכְהֶנָּה וְאֶת הַקִּטְנָה שְׁבִישְׂרָאֵל, נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֵלַע.
וְהַבִּשְׁת׃ וְהַפָּגֶם, הַכֹּל לְפִי הַמְּבִישׁ וְהַמְּתַבִּישׁ:

ה. בְּמוֹצִיא שֵׁם רָע לְהִקָּל וּלְהִחְמִיר. כִּי־צַד. אֶחָד שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רָע
עַל הַגְּדוּלָּה שְׁבִכְהֶנָּה וְעַל הַקִּטְנָה שְׁבִישְׂרָאֵל, נוֹתֵן מֵאָה סֵלַע. נִמְצָא
הָאוֹמֵר בְּפִיו יִתֵּר מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה. שָׁכַן מְצִינוֹ, שְׁלֹא נִחַתָּם גִּזְרֵי
דִין עַל אֲבוֹתֵינוּ בַּמִּדְבָּר אֲלֵא עַל לָשׁוֹן הָרַע, שְׁנֵאמַר (בַּמִּדְבָּר יֵד),
וַיִּנָּסוּ אֹתִי זֶה עֲשֹׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: